

14.10.2024

Pohjanmaan hyvinvointialue
kirjaamo@ovph.fi

LAIHIAN KUNNAN LAUSUNTO KESKISEN ALUEEN YHTEISÖLLISEN ASUMISEN JA YMPÄRIVUOROKAUTISEN PALVELUASUMISEN PALVELUVERKON MUUTOKSISTA 2025–2026

Laihian kunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Laihia on suomenkielinen kunta, jonka yli 75-vuotiasta asukkaista lähes kaikki puhuvat äidinkielenään suomea. Erityisesti ikääntyvän väestön kohdalla sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen vaikuttavuuteen sekä asiakaskokemukseen vaikuttaa palvelujen saanti omalla äidinkielellään. Laihian kunta edellyttää, että palvelut tulee olla perustustilain mukaisesti myös suomen kielellä. Lisäksi palvelujen paikallisuus on välttämätöntä. Vanhukset, joilla ei ole autoa ja joiden liikkumiskyky on rajoitettua eivät pysty vierailemaan jonnekin muualle sijoitetun puolisonsa luona.

Laihialla ympärivuorokautinen palveluasuminen tuotetaan ostopalveluina (74 paikkaa). Kaikki 74 ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaat ovat Marjapihlajassa ja Toiskassa. Palveluasumista tulee jatkossakin tarjota palvelutarpeen perusteella oikea-aikaisesti ja paikallisesti. Peittävyyssluvun tulee olla kaikissa kunnissa yhtäläinen. Intervallihoito on noussut Laihialla esiin asiakkaiden puolelta.

Laihialla on kotihoidossa tällä hetkellä noin 120 asiakasta. Yksityisessä asumisyksikössä Kissankelossa asuvat ovat myös kotihoidossa. Iäkkäät ihmiset haluavat asua kotona mahdollisimman pitkään tunnesyistä, mutta myös siksi, että siirtyminen yhteisöasumiseen ei ole taloudellisesti mahdollista. Kotina olevaa usein heikkokuntoista taloa ei saa myydä ja vaikka siitä muuttaa pois, talosta on edelleen jatkuvia kustannuksia, eikä vanhuksella ole varaa maksaa yhteisöasumisen vuokraa. Siirtyessään pois kotoa näiden henkilöiden terveydentila edellyttää usein ympärivuorokautista hoivaa.

Erityisesti ikääntyvälle väestölle kodin pysyvyys on tärkeää ja kotona pärjääminen on elämänlaadullinen tekijä. Jotta kotona asuminen on turvallista ja tukee ikäihmisten toimintakykyä, tarvitaan riittäviä, monipuolisia ja vaikuttavia kotihoidon palveluja. Myös päivätoiminnan palveluja, kuten ryhmätoimintaa tulee kehittää osana avopalveluja.

Yhteisöllinen asuminen on asumismuoto henkilöille, joilla on alentunut toimintakyky ja joilla hoidon ja huolenpidon tarve on kohonnut. Palvelu sijoittuu kodin ja ympärivuorokautisen asumisen välimaastoon. Laihiallakin vanhemman väestön lukumäärä kasvaa ja yhteisöllisen asumisen tarve tulee siten kasvamaan. Yksinäisyyden tunne on yksi suuri syy siirtyä yhteisölliseen asumiseen.

Laihian alueella on aiemmin tänä vuonna arvioitu potentiaalisia tiloja yhteisölliseen asumiseen. Kartoitettujen yksityisten tilojen on kuitenkin arvioitu olevan soveltumattomia yhteisölliseen asumiseen. Laihian kunta edellyttää, että tämä arvio tarkastellaan uudestaan. Muilla hyvinvointialueilla ovat vastaavan kokoiset huoneet soveltuvia yhteisölliseen asumiseen. Vaatimusteksti keittiöstä jokaisessa huoneessa ei voi olla ehdoton. Keittiön tarve tulee arvioida myös tapauskohtaisesti, osa yhteisöllisessä asumisessa olevista iäkkäistä ei kykene turvallisesti käyttämään paloalttiita laitteita. Monissa kohteissa on huonekeittiöitä jouduttu sulkemaan, koska asukas ei ole kyennyt turvalliseen toimintaan keittiössään. Uusien tilojen (110) rakentaminen on kallista varojen käyttöä, kun jo olemassa olevaa infrastruktuuria voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti. Laihian kunta vaatii, että myös Laihialla on yhteisöllistä asumista.

TAVOITTEET	KEINOT
Lisätä kotona-asuvien vanhusten turvallista arkea ja ylläpitää hyvinvointia.	Oikein kohdenetut resurssit kotihoitoon. Yksilölliset palvelusuunnitelmat.
Toimivat palveluprosessit.	HVA:n organisaation kehittäminen. HVA:n ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen.
Yhteisöllinen asuminen.	Palvelu tuotetaan paikallisesti. Hybridimallinen ratkaisu Laihialle. Nykyisten yksiköiden soveltuvuus tulee tarkastella uudestaan.
Tehostettu palveluasuminen	Palvelut tuotetaan paikallisesti ja tarpeita vastaten.

Laihian kunnan puolesta

Jari Rantala
kunnanjohtaja